

JÖNKÖPING UNIVERSITY
School of Health and Welfare

Hundens betydelse inom arbetsterapi

- Hur hundar kan främja och motivera till meningsfulla aktiviteter

HUVUDOMRÅDE: *Arbetsterapi*

FÖRFATTARE: *Cia Ahlgren Kvist & Linda Karlsson*

HANDLEDARE: *Marita Rydå*

JÖNKÖPING 2016, Maj

Sammanfattning

Syftet var att beskriva hur arbetsterapeuter arbetar i aktivitet med vård- och terapihund och upplevd nytta med detta. *Metoden* som valdes var en kvalitativ induktiv ansats med semistrukturerade intervjuer. Elva arbetsterapeuter rekryterades genom ett bekvämlighetsurval via grupper på Facebook. Telefonintervjuer och intervjuer via personligt möte spelades in och transkriberades för att slutligen analyseras med hjälp av en kvalitativ innehållsanalys. *Resultatet* mynnade ut i ett övergripande tema som var: Arbetsterapeuten och hunden som ett stöd till meningsfulla aktiviteter, vilket resulterade i tre huvudkategorier som var: nytta, aktivitet och kommunikation, samt 14 underkategorier. *Slutsatsen* av examensarbetet var att hunden kunde vara användbar i att motivera patienter till aktivitet samt att aktiviteter tillsammans med och för hunden kändes mer meningsfulla.

Nyckelord: Arbetsterapeut, sysselsättning, viljekraft, vård- och terapihund

Summary

The importance of dogs within occupational therapy - How dogs can encourage and motivate to meaningful activities. The aim was to describe how occupational therapists work with activities in cooperation with therapy dogs and perceived benefits with that. A qualitative inductive approach was adopted with a semi structured interview. Eleven occupational therapists were recruited through a goal oriented sampling through groups on Facebook. Interviews were conducted by phone and personal meetings, the interviews were recorded and transcribed, then analysed by a qualitative content analysis. The result culminated into a theme: The occupational therapist and the dog as a support to meaningful activities. Three main categories emerged effects, activity and communication, with 14 subcategories. The conclusion of this thesis was that the dog could be useful in motivating the patients to activity and that activities together with and for the dog were perceived as meaningful.

Keywords: Occupation, Occupational Therapist, Therapy dogs, Willpower

Innehållsförteckning

Bakgrund	1
Syfte	5
Material och metod.....	6
Design.....	6
Urval.....	6
Datainsamling.....	6
Databearbetning.....	7
Etiska överväganden.....	8
Resultat	9
Diskussion	18
Metoddiskussion.....	18
Urvalet och urvalsprocessen.....	18
Intervjuguiden och intervjuernas kvalité.....	18
Resultatdiskussion.....	20
Slutsats	24
Referenser	25
Bilagor	1

Bakgrund

Hunden och människan har en lång historia tillsammans. De tidigaste spåren av relationen är 40 000 år gamla vargben som hittats i bosättningar där mycket pekar på att människor och vargar har sökt sig till varandra för att dra nytta av varandra i aktiviteter så som jaktsituationer och som skydd (Höök, 2010).

Det kommer allt fler rapporter om att hundar förekommer inom vård- och omsorg men det totala antalet i Sverige är okänt. Detta tros bland annat bero på att verksamheten inte har någon anmälningsplikt och att det finns olika sätt att använda hundarna på (Socialstyrelsen, 2014). *Sociala tjänstehundar* är ett paraplybegrepp som definierar hundar som arbetar inom vård, skola och omsorg (Broman, 2014). Begreppet innefattar både vård- och terapihund (Wahl, Wikström, Broman, Ericson & Rönmark, 2016). *Vårdhundar* arbetar inom demensvård, äldreomsorg eller med människor med förvärvad hjärnskada. Hundarna testas för lämplighet till arbete inom vården och tränas därefter under 6-12 månader av hundinstruktörer. Utbildningen beskrivs ha en bred variation av aktiviteter för psykisk, kognitiv, fysisk och social träning. Utbildningen avslutas med ett praktiskt slutprov i en vårdmiljö där deltagare som godkänns diplomerats till professionella vårdhundsteam (Höök, 2010). *Terapihundar* arbetar med människor i alla åldrar, med olika funktionsnedsättningar, sjukdomar och särskilda behov (Broman, 2014). Terapihundsförare arbetar inom vård, skola och omsorg. Utbildningen och användningen för vårdhundar och terapihundar är ungefär densamma men skiljer sig åt på lämplighetstester och examination. Den största skillnaden är att de arbetar inom olika verksamheter (Terapihundskolan, 2016).

Att använda vårdhundar beskrevs ha många positiva fördelar så som deras förmåga att minska stress och ge ökad avkoppling hos patienter med demenssjukdom som fick besök av hundarna (Williams & Jenkins, 2008). Flertalet studier har även tagit upp att interaktion med en hund har en lugnande effekt för äldre människor (Beck-Friis, Strang & Beck-Friis, 2007; Fine, 2015; Höök, 2010). Den lugnande effekten av en hunds närvaro har även observerats hos aggressiva patienter med demenssjukdom och patienter som var utåtagerande fick en stunds lugn och ro tillsammans med hunden (Beck-Friis et al., 2007; Nordgren & Engström, 2014; Sellers, 2006). Vårdhundarnas närvaro minskade även negativa beteendemönster så som fysiskt och verbal aggressivitet hos barn med autismspektrumdiagnos (Berry, Borgi, Francia, Alleva & Cirulli, 2013) och patienter med demenssjukdom (Williams & Jenkins, 2008). Dessutom bidrog hundarna till mindre apati, agitation och aggression bland patienterna (Williams & Jenkins, 2008). Kontakt med vårdhund minskade behovet av psykofarmaka avsevärt och har i vissa fall helt kunnat ersätta lugnande medicin (Höök, 2010; Nordgren & Engström, 2014). Hundarna kunde avleda förvirring och lugna ner oroliga patienter med demenssjukdom och lugnet höll i sig långt efter hundens besök (Höök, 2010). Studier visade att vårdhundarna dessutom kunde lindra depression hos vissa patienter med demenssjukdom (Nordgren & Engström, 2014).

Flertalet vårdhundsteam beskrev hur beröring och åsynen av en hund samt dess lukt och ljud kunde framkalla minnen av tidigare sällskapsdjur, barndomen eller andra livsskeden (Höök, 2010). För flertalet patienter med Alzheimers återupplivade hundens närvaro minnen, vilket innebar att patienterna kunde delge dem för omgivningen (Nordgren & Engström, 2014). Att klappa en hund ökade välbefinnandet och var avslappnande för äldre människor (Beck-Friis

et al., 2007) och barn med funktionsnedsättningar (Wahl et al., 2016). Det visade sig också vara mindre stressframkallande än att prata med andra människor (Fine, 2015). Vidare sänktes både blodtryck och hjärtfrekvens hos såväl hund som människa. Beröringen frisatte hormonet oxytocin som beskrivs vara lugnande och minskar halten av stresshormoner (Beck-Friis et al., 2007; Fine, 2015; Julius, Beetz & Kotrschal, 2012). Närhet och fysisk kontakt med vårdhundar ansågs fylla behovet av kroppskontakt för patienter som vårdades på en vårdinrättning där kärleksfull beröring ofta var en bristvara (Beck-Friis et al., 2007; Höök, 2010).

Hundars närvaro visade sig kunna öka både barn och äldres välbefinnande (Beck-Friis et al., 2007; Fine, 2015; Wahl et al., 2016). Terapihundens värme och lugna andning bidrog till både fysisk och psykisk avslappning (Wahl et al., 2016). En studie som mätte livskvalitet hos personer med svår demenssjukdom visade att vårdhundsteamet bidragit till ökad livskvalité hos samtliga patienter (Lundström & Blusi, 2012). Även liknande studier gjordes där resultatet visade att vårdhundarna ökade livskvaliteten och välbefinnandet hos personer med Alzheimers (Swall, Ebbeskog, Lundh Hagelin & Fagerberg, 2015). Studier visade att vårdhundar kunde framkalla positiva känslor och skapa glädje hos barn med funktionsnedsättningar (Berry et al., 2013; Wahl et al., 2016) och hos äldre med demenssjukdom (Beck-Friis et al., 2007; Nordgren & Engström, 2013; Swall et al., 2015). De flesta studier som utfördes med hundar inom vården har varit på äldreboende där hundens närvaro har visats ha positiv effekt då man uppnått en gladare stämning och upplevt mindre ensamhet (Silfverberg, 2009).

Det framkom i en studie som gjorts på ett äldreboende att hundarna avledde tankar genom att de sökte patienternas uppmärksamhet. Genom att vara livliga och spralliga samt uppmuntra till skratt och glädje flyttade hundarna fokus från sjukdomen vilket beskrevs vara oerhört viktigt (Beck-Friis et al., 2007). Hundar kunde vara ett "stödsystem" alla timmar om dygnet för att lugna och trösta patienter (Fine, 2015). Dessutom avledde hundarna inte bara tankar vid sjukdom utan kunde också avleda tankar när patienterna skulle träna (Höök, 2010). Det beskrevs hur en äldre patient tackat sin arbetsterapeut för att denne sluppit att träna trots att hon tillsammans med en hund utfört aktiviteter under 40 minuter. Hundens närvaro hjälpte till vid träning eftersom att det kunde avleda patienternas frustration och smärta samt att övningar ofta blev enklare att upprepa. Hunden bidrog även till att träningen blev mindre kravfylld hos äldre patienter (Höök, 2010; Lundström & Blusi, 2012), då hunden inte värderar om patienten klarat en uppgift utan alltid ger positiv respons, vilket minskar risken för att patienten ska avsluta aktiviteten på grund av rädsla för att misslyckas (Höök, 2010). Trots att smärtan inte försvann ansågs terapihunden kunna avleda den vid terapitillfället vilket beskrevs som oerhört värdefullt (Wahl et al., 2016).

Hundarna minskade känslan av ensamhet och isolering hos patienter med demenssjukdom (Williams & Jenkins, 2008) och ungdomar med psykiska funktionsnedsättningar (Williams & Metz, 2014). Vårdhundar inom äldreboende beskrevs även öka patienters sociala förmågor och beteende, sociala kontakter och gemenskap (Beck-Friis et al., 2007; Lundström & Blusi, 2012; Sellers, 2006). Wahl och medarbetare (2016) beskrev att stunderna med terapihunden ökade barnens sociala samspel med människor. Hundar inom äldreboenden ökade sociala kontakter mellan patienter och mellan personal och patienter (Beck-Friis et al., 2007; Nordgren & Engström, 2013; Sellers, 2006). Det kunde också innebära bättre samarbete mellan vårdpersonal och patienter (Berry et al., 2013), vilket gjorde att barnen blev mer

delaktiga. Att vara delaktig i sociala sammanhang menar Förbundet Sveriges Arbetsterapeuter (2014) är en viktig komponent för att behålla hälsa.

Relationen med terapihunden beskrevs skilja sig från den mellan människor. Barn som fick träffa terapihund utvecklade ett eget samspel med hunden som var utan krav (Wahl et al., 2016). Patienterna beskrevs bli mer öppna, tillmötesgående och lugnare vid kontakten med vårdhund (Höök, 2010). Hunden kunde vara ett "smörjmedel" och kunde få den mest tystlåtna patienten att börja samtala (Broman, 2014). Den var också en motivator och dörröppnare till gemenskap samt skapade glädje, trygghet och tröst hos patienterna (Beck-Friis et al., 2007). Vid livskriser kunde hunden finnas där för att minska ensamhet och mildra mental och existentiell smärta (Silfverberg, 2009). Hundar kunde bidra till gemenskap i en grupp och personerna kom att tala om annat än bara sjukdomen. Det gjorde också att personerna på demensboendet utvecklade sin sociala kompetens (Lundström & Blusi, 2012). I USA benämndes vårdhundsteam ibland som "the smile brigade" på grund av hundarnas förmåga att "väcka liv i goda samtal" (Höök, 2010).

Olika uppgifter för vilka människan känner sig ansvariga för är sådant som skapar egenidentifierade roller. Roller är en stor del av människans aktivitetsmönster och anses vara en stor del av den personliga identiteten. Det är vanligt att äldre personer förlorar roller när ens partner, familjemedlemmar och vänner avlider, vilket kan innebära att personen inte längre har någon att ta hand om (Kielhofner, 2012). Att få ta hand om en hund genom att promenera, kamma och ge mat samt vatten upplevdes viktigt (Lundström & Blusi, 2012). En annan stor roll som hunden uppfyllde var rollen som vän. Hundarna var tränade att ha ögonkontakt och att vara uthålliga med de patienter de mötte, vilket gjorde dem till väldigt bra lyssnare (Höök, 2010).

Hundarna bidrog till ökad aktivitet hos äldre (Beck-Friis et al., 2007; Broman, 2014; Höök, 2010; Nordgren & Engström, 2014; Williams & Jenkins, 2008) och barn (Wahl et al., 2016). Förbundet Sveriges Arbetsterapeuter (2012) menar att detta var bra då man kan påverka sin hälsa genom aktivitet och delaktighet. Kielhofner (2012) belyser aktiviteters stora betydelse för människor och arbetsmodellen *Model of Human Occupation (MoHO)* beskriver hur roller, utförandekapacitet och vanor påverkar utförandet av aktivitet (Kielhofner, 2012). Även Wilcock och Hocking (2015) poängterar att aktivitet bidrar till god hälsa.

Vårdhundar beskrevs öka motivationen till aktivitet avsevärt (Beck-Friis et al., 2007; Höök, 2010; Lundström & Blusi, 2012; Manimalis, 2005; Wahl et al., 2016). Motiverade patienter i sin tur är en förutsättning för framsteg och positiva effekter under terapin (Wahl et al., 2016) och Kielhofner (2012) menar att motivation är en viktig komponent i människans påverkan på dennes aktivitetsutförande. För att skapa en meningsfull träning för patienterna krävdes motivation vilket hunden gav (Wahl et al., 2016). Dessutom ökade antalet träningstillfällen på grund av önskemål från patienter då de ville träffa hundarna (Höök, 2010; Manimalis, 2005). För flertalet patienter på demensboenden innebar hundbesöken meningsfulla och stimulerande aktiviteter vilket förbättrade patienternas motivation och vilja att delta i aktivitet (Nordgren & Engström, 2014; Williams & Jenkins, 2008). Hunden gav även upphov till spontan lek bland de äldre (Lundström & Blusi, 2012). Viljekraft menar Kielhofner (2012) är en viktig del av motivationen till de aktiviteter som utförs. Även miljön kan styra eller begränsa det vi gör, i den fysiska miljön kan det vara staket eller trappor. Dessutom kan sociala normer begränsa hur andra människor ser på oss och vad de förväntar sig av oss.

Miljön definieras som de fysiska, sociala, kulturella, ekonomiska och politiska egenheter i världen runt omkring oss och kan påverka vår utförandekapacitet och motivation till aktivitet (Kielhofner, 2012).

Hundarna främjade meningsfull aktivitet (Beck-Friis et al., 2007; Broman, 2014; Höök, 2010; Wahl et al., 2016). Eftersom hundarna måste gå ut på promenader för att göra sina behov skapades en motivation till meningsfull aktivitet (Beck-Friis et al., 2007; Höök, 2010). En stark känsla av att göra det som vi uppfattar som rätt beskrivs som plikt-känsla och kan förplikta individer att handla (Kielhofner, 2012). Att tillfälligt få vara hundägare gjorde promenaderna roligare, dels utomhus men även inne på avdelningen (Höök, 2010). Wilcock och Hocking (2015) menar att människan är en aktiv varelse som mår bra och utvecklas genom att känna att de dagliga aktiviteterna är meningsfulla. Att ta hand om hunden kändes nödvändigt för patienterna och det fanns förståelse för att hunden inte kunde klara sig själv vilket gjorde att aktiviteter kändes meningsfulla för de äldre (Lundström & Blusi, 2012). Det är viktigt att aktiviteterna som utförs känns meningsfulla för att behålla hälsa (Förbundet Sveriges Arbetsterapeuter, 2014). Inaktivitet var vanligt förekommande på många vårdenheter och en av vårdhundens främsta uppgifter var att motivera till olika former av aktivitet. Vårdhundar kunde hjälpa till att träna fysiska, finmotoriska och kognitiva förmågor. Fysisk och social träning kunde exempelvis samordnas genom gruppaktivitet med spel av olika slag. Träning kunde även utgå ifrån skötsel av hunden vilket gav en meningsfull aktivitet och träning (Höök, 2010).

De flesta studier som utförts med vårdhundar var gjorda inom äldreomsorgen och det saknas forskning utförda inom andra områden, något som skulle vara önskvärt. Studier utförda under en längre tidsperiod där man ser effekterna av vårdhundar under flera år råder det en brist på och många menade att det skulle vara intressant att se flera studier av den typen (Lundström & Blusi, 2012). Det har genom arbetets gång varit svårt att finna studier som anknyter till arbetsterapi och det fokus som arbetsterapeuter har på aktivitet och meningsfullhet i vardagen. Det har också nämnts att det finns för få studier utifrån arbetsterapeutens perspektiv (Velde, Cipriani & Fisher, 2005). Att utföra den här studien där författarna kopplar arbetsterapeuters syn på vårdhundar kändes därför intressant.

För individen kan vårdhundar stötta och motivera till aktivitet och för samhället kan vårdhundar vara en vinst eftersom flera blir delaktiga i sin egen vård och mer självständiga i sin vardag (Höök, 2010). Vårdhundar främjar aktivitet och delaktighet i vardagen (Höök, 2010; Wahl et al., 2016) vilket kan innebära en professionsnytta för arbetsterapeuter då aktivitet och delaktighet är två viktiga aspekter inom arbetsterapi (Förbundet Sveriges Arbetsterapeuter, 2012).

BENÄMNING:

I den här studien kommer terapihundsförare och vårdhundsförare att benämnas som *hundförare* för att förenkla läsandet.

Syfte

Syftet var att beskriva hur arbetsterapeuter arbetade i aktivitet med vård- och terapihund och upplevd nytta med detta.

Material och metod

Design

Designen på examensarbetet var en kvalitativ undersökning där en induktiv ansats antogs som innebär att utgå ifrån fakta för att sedan bilda en teori eller hypotes (Kristensson, 2014; Kvale & Brinkmann, 2014). Författarna ville utforska hur arbetsterapeuter arbetar med vård- och terapihundar. Valet av kvalitativ metod grundades på att författarna trodde att genom intervjuer få en djupare och mer utförlig bild och det kunde därmed bilda en större förståelse för hur arbetsterapeuter arbetar med hundar (Kristensson, 2014).

Förförståelse

Författarna var arbetsterapeutstudenter när examensarbetet skrevs och hade en begränsad kunskap kring vård- och terapihundar, vilket var en fördel och en nackdel. Fördelen var att författarna kunde göra intervjuerna med ett öppet sinne och utan förutfattade meningar. Nackdelen blev ibland att utan erfarenhet eller tidigare kunskap var det svårare att ställa flera frågor efter att deltagaren hade svarat på intervjufrågorna. Författarna var medvetna om sina positiva uppfattningar gällande vård- och terapihundar och var medvetna om att det skulle kunna påverka både datainsamlingen och databearbetningen under examensarbetet. Författarna arbetade därför kontinuerligt med egengranskning och reflektion av examensarbetet.

Urval

Inklusionskriterier för deltagarna var att de skulle vara legitimerade arbetsterapeuter med erfarenhet av att ha arbetat tillsammans med en vård- eller terapihund. Arbetsterapeuterna behövde inte vara den som var hundförare. Författarna använde sig av ett bekvämlighetsurval som innebar att personer som fanns i ett visst sammanhang tillfrågades (Kristensson, 2014). Författarna annonserade efter deltagare på tre stycken Facebookgrupper: Arbetsterapeuter på Facebook, Skandinaviska vård- och terapihundföreningen och Vårdhundens vänner samt en Facebooksida: Sveriges Arbetsterapeuter. Annonseringen innebar direktkontakt med några deltagare samt tips om deltagare som författarna tog kontakt med via mail. En av deltagarna var känd sedan innan av en av författarna. Tio stycken av deltagarna var från Sverige och en var från ett annat nordiskt land.

Datainsamling

Författarna intervjuade totalt elva arbetsterapeuter varav sju stycken var utbildade hundförare och hade egna hundar och resterande fyra stycken arbetade tillsammans med utbildade hundförare och deras hundar. De flesta arbetsterapeuter hade lång yrkeserfarenhet inom arbetsterapin och arbetade inom olika sektorer. Såsom psykiatri (n=1), äldreomsorg (demens och somatiska avdelningar) (n=5), daglig verksamhet (n=1), korttidsboende (n=1), egen företagare (n=1) och barnhabilitering (n=2). Författarna utförde tillsammans

semistrukturerade intervjuer vilket innebar att alla intervjuer utgick ifrån samma frågor med utrymme att svara öppet och med en möjlighet att berätta fritt (Kristensson, 2014). En intervjuguide användes för att underlätta för författarna att fokusera på syftet med studien och det man ville få fram i intervjuerna. Se Bilaga 1. Tre intervjuer genomfördes via personliga möten och resterande via telefon. Telefonintervjuer blev en nödvändighet då deltagare inte skulle behöva väljas bort på grund av geografiskt avstånd. Samtliga intervjuer spelades in på båda författarnas mobiltelefoner för att säkerställa att inget material skulle gå förlorat. Författarna testade dessutom inspelningsfunktionerna innan intervjuerna. En intervju utfördes på engelska och resterande tio på svenska. Författarna valde en miljö som var avskärmat från störande moment under intervjuerna och intervjuerna tog cirka 30 minuter att utföra. Efter intervjuerna reflekterade författarna över hur intervjuerna hade gått vilket Kristensson (2014) menar är viktigt så att förbättringar kan göras inför nästkommande intervju.

Databearbetning

Efter att intervjuerna genomförts transkriberade författarna samtliga intervjuer vilket innebar att de skrevs ner ordagrant där även känslouttryck och pauser skrevs med. Författarna oidentifierade alla intervjuer vilket innebär att platser och personer ersattes med bokstäver. Därefter gjorde författarna en kvalitativ innehållsanalys, vilket är en analys av textens innehåll som ska fokusera på att hitta mönster, skillnader och likheter i texten (Lundman & Graneheim, 2012). Den kvalitativa innehållsanalysen gjordes utefter Graneheim och Lundman (2004). Författarna läste först igenom samtliga transkriberade intervjuer och utifrån det identifierades meningsbärande enheter som relaterade till examensarbetets syfte och materialet som inte relaterade till syftet togs bort. De meningsbärande enheterna kondenserades och kodades därefter genom att ge enheterna sammanfattande etiketter. Författarna skrev sedan ut dokumentet och klippte ut alla meningsbärande enheter, kondenserade meningsbärande enheter och koder. Dessa lästes igenom och sorterades så att alla meningsbärande enheter och koder som hörde samman bildade kategorier och underkategorier. Därefter läste författarna igenom och diskuterade alla kategorier och underkategorier och ett övergripande tema formulerades. Tabell 1 visar exempel på hur kondensering och kodning gått till.

Tabell 1. Exempel på meningsbärande enhet, kondenserad meningsbärande enhet, kod, underkategori, kategori och tema.

Meningsbärande enhet	Kondenserad meningsbärande enhet	Kod	Underkategori	Kategori	Tema
Att man någon gång kan släppa det här med att ha ont eller att vara sjuk. Att man bara får vara och känna välbefinnande och vara tillfreds, det är så viktigt, och det ser vi att hunden kan hjälpa till med	Kan släppa det här med att ha ont eller att vara sjuk. Att få vara och känna välbefinnande och vara tillfreds är viktigt. Hunden kan hjälpa till med det.	Glömmer bort sjukdomen	Avleda	Nytta	Arbetsreapeuten och hunden som ett stöd till meningsfulla aktiviteter
... då kom vi på att, eller jag på, att vi kunde göra en stor adventskalender ni vet som man gör till barn, chokladkalender, men så tänkte jag att då kan de slå in paket osså lägger vi bara några hundgodisar i paketen o knyter fast	Göra en adventskalender, kan slå in paket och så lägger vi hundgodisar i paketen och knyter fast	Meningsfull aktivitet	Meningsfullhet	Aktivitet	

Etiska överväganden

Författarna tog hänsyn till individskyddskravet som innefattade nyttjandekravet, konfidentialitetskravet, samtyckeskravet och informationskravet (Kristensson, 2014). Samtycke inhämtades från samtliga deltagare genom att författarna i förväg skickade ut ett missivbrev. Missivbrevet innehöll information om samtycke och vad intervjuens syfte var och hur informationen skulle förvaras. Se Bilaga 2. Vid presentation av resultat och vid nedskrivning av intervjuerna oidentifierades alla deltagare. Författarna använde endast egna datorer för att minska risken att information som kommit fram i samband med intervjuer kom ut via offentliga datorer. Intervjuerna spelades in på författarnas privata mobiltelefoner. Efter varje utförd intervju fördes det inspelade materialet över till en dator, för att minska risken att det inspelade materialet blev känt för andra än författarna. Det inspelade intervjumaterialet raderades från författarnas mobiltelefoner efter överföringen. Tillsammans med handledaren gick författarna igenom och skrev under den etiska egengranskningen.

Resultat

De elva intervjuer som utfördes resulterade i ett rikt material som analyserades med kvalitativ innehållsanalys utefter Graneheim och Lundman (2004). Allt som svarade på syftet togs med i analyserna, både sådant som togs upp av flera deltagare och sådant som togs upp av enstaka deltagare. Resultatet presenteras under respektive kategori och underkategori och illustreras med citat från deltagande arbetsterapeuter. Tabell 2 visar tema, kategorier och underkategorier.

Tema: Arbetsterapeuten och hunden som ett stöd till meningsfulla aktiviteter		
Kategorier		
Nytta	Aktivitet	Kommunikation
Underkategorier		
Lugnande effekt	Delaktighet	Social förmåga
Långvarig effekt	Meningsfullhet	Samarbete
Väcker känslor	Motiverar till aktivitet	Relationer
Verklighetsförankring	Sinnesstimulering	Kravlöst
Avleda	Lär av hunden	

Tabell 2.
Översikt över resultatet.

Nytta

Lugnande effekt

Några deltagare som arbetade med äldre menade att hunden hade en lugnande effekt på patienterna. De uppgav att hunden bland annat kunde minska bekymmer med patienter som är oroliga och går och vankar. Även de patienter som var långt gånga i sin demenssjukdom kunde finna ro med hjälp av hunden.

Vi hade en som hade haft sin Alzheimers i många år o asså verkligen motoriskt orolig ... när hunden kom dit då kunde jag få henne att sitta ner o så länge hunden va i hennes synfält så va hon lugn ... (Deltagare 11)

Vi har vår hund, hon är vår levande Sobril, hon är lugnande medel. (Deltagare 9)

Eftersom hunden hade en lugnande effekt på patienter på demensboendet menade en deltagare att personalen får en lugnare arbetsplats vilket innebär en lugnande effekt på personalen. När de boende blev lugnare av hunden blev stämningen också bättre för de som arbetade där.

För litegrann blir det ju som en "win win" situation, har man en patient som är lugn och glad, då blir det ju lättare för dig som jobbar på avdelningen och då blir det roligt helt enkelt... (Deltagare 9)

Långvarig effekt

Några av deltagarna som arbetade inom äldreomsorg, daglig verksamhet och med barn beskrev att de hade som målsättning att hundens besök inte enbart skulle vara positivt den stunden hunden var där, utan att hundens närvaro skulle få en mer långvarig effekt. Två deltagare som arbetade med barn berättade att de arbetade mycket med bilder, filmer och tyghundar för att kunna framkalla minnet av hundens närvaro och på så sätt bland annat kunna glädja barnen vid tillfällena hunden inte var där.

... mellan de här tillfällena ... Så har varje barn en liten tyghund med ett kort på de själv och hunden fastsatt på hunden och då kan man prata om hunden under veckan. (Deltagare 6)

Vi vill ju inte att det bara ska vara en trevlig stund när vi kommer dit utan det ska vara någonting som ger ringar på vattnet ... visst vi är där på dagen men på kvällen om de blir orolig ska personalen kunna ta fram bilder på hunden och att man kan samtala kring det för att få personen lugn ... (Deltagare 9)

Några av deltagarna berättade att deras patienter ofta frågar efter hunden och längtar till nästa tillfälle. Hundens besök bygger en förväntan och ger patienterna något att se fram emot.

... när vi pratar om hunden andra tider i veckan så ser man på barnen att de lyser upp. Vi har ju en annan pojke som vi jobbar med som svarar ja och nej med sina ögon, tittar åt höger eller vänster, och han är jättetydlig med att han vill träffa hunden och även när han är sjuk så vill han komma. (Deltagare 7)

I intervjuerna framkom det att många av arbetsterapeuterna upplevde att deras patienter levde kvar i minnet av hunden även vid andra tillfällena, då hunden inte var där.

... så hade hon också varit glad resten av dagen liksom. O de tycker jag är så bra, då ser man att, hunden, de han gör o finns, även om han är med personen i 30 minuter så han bygger ju en förväntan före o även så att de hålls i så att de är glad o nöjd efter så att man kan ju säga att, effekten är ju längre än de 30 minuter han finns där. (Deltagare 1)

Väcker känslor

Hunden beskrevs av några deltagare som arbetade inom daglig verksamhet, psykiatri och med äldre som en stämningshöjare. Hunden kunde lätta upp atmosfären och göra hela behandlingssituationen mer avslappnad. I intervjuerna framkom också att hunden kunde tillföra glädje och skratt genom dess närvaro.

important thing is when the dog is around it somehow eases the atmosphere ... the dog can light up the atmosphere ... bring some fun, joy and laughter to the situation and makes it more relaxed. (Deltagare 2)

... jag har använt hunden när personer mått dåligt, psykiskt dåligt som bara har svarta tankar, ingenting va roligt ... de går inte att prata personen tillrätta på något vis ... O så vände hans humör, från att va totalt nattsvart till att skratta o ha roligt o när han for hem så fortsatte han att skratta o hade varit glad o nöjd resten av kvällen. (Deltagare 1)

Hon (hunden) trycker sig mot alla som hon träffar så de tror att de är älskade, "Åh jag tror hon tycker om mig" säger de alltid och då brukar jag svara att "ja det gör hon." (Deltagare 4)

En av deltagarna beskrev en negativ effekt med hunden där närvaron av hunden har framkallat dåliga minnen för patienten vilket kan leda till sorg, frustration och ilska.

... jag har märkt lite grann med dementa personer, de som kanske har haft hund själva och varit med om nått tragiskt med sin hund ... hunden va lös och blev överkörd ... nån som hela tiden kommer o tänka på sin hund som gått bort ... (Deltagare 8)

Verklighetsförankring

I en av intervjuerna framkom det att en patient inom psykiatri med svår psykos kunde förstå att hunden var verklighet när allting annat var en saga. För patienten blev hunden ett första steg i att komma tillbaka till verkligheten.

a young lady who had very bad psychosis ... she was thinking that everybody here in the hospital is pretending and this is not actually real thing the whole hospital... The only thing that was real to her at that point was the dog. So it helped her to come to reality now and then. It was somehow helping her to understand that okay this is actually real and the dog is not pretending and she is listening to her. (Deltagare 2)

Avleda

Vid intervjuerna framkom det, från deltagare som arbetade inom psykiatri, på ett korttidsboende, som egen företagare, med barn samt inom äldre- och demensvård, att hunden kunde hjälpa till att avleda från saker som kändes jobbiga. En del patienter kunde med hjälp av hunden få hjälp att fokusera på annat än sin sjukdom eller smärta och på så sätt blev det en paus från sjukdomen.

Att man någon gång kan släppa det här med att ha ont eller att vara sjuk. Att man bara får vara och känna välbefinnande och vara tillfreds, det är så viktigt, och det ser vi att hunden kan hjälpa till med. (Deltagare 7)

Flertalet av deltagarna beskrev även hur hunden kunde vara avledande i träningsituationer. Hundens närvaro avleder exempelvis tanken om oförmåga och ovilja att utföra aktivitet hos

patienter. Likaså beskrevs hunden kunna avleda tankar kring smärta, ångest och oro som ansågs vara vanliga hinder till träning och aktiviteter.

Patienten kunde ju verkligen beskriva att "smärtan försvinner inte, men jag behöver inte tänka på den". På så sätt försvinner smärtan för stunden på ett sätt. Vilket kan vara bra i en träningsituation när man behöver träna. (Deltagare 7)

Fokus hamnar på någonting annat, inte bara det här att jag har sovit dåligt eller jag har ont. Att man bryter tristessen ... (Deltagare 9)

En arbetsterapeut berättade att med hjälp av hunden kunde patienten fokusera på hunden istället och glömde på så sätt bort hur rädd hon var på träning. När hunden var med på träningen blev det lättare att träna och fokus hamnade istället på hunden.

Hon tappade också lite den här rädslan, hon satt o tjuvhöll sin vänsterhand väldigt mycket när hon skulle göra allting, men helt plötsligt så kunde hon liksom släppa den, man såg att hon slappnade av i sidan o kunde böja sig framåt, för hon vart så fokuserad på hunden ... (Deltagare 10)

En arbetsterapeut beskrev att känslan av att hundarna kunde hjälpa till att avleda från saker som kändes jobbiga var viktigt för patienterna. Hunden var dessutom väldigt värdefull vid gruppaktiviteter eftersom fokus då hamnade på hunden och inte hur man presterar.

... alla är med tillslut för man ser att fokus hamnar på hunden. Gör hunden bort sig så är det ju desto roligare ... Man ser att även ifall jag kastade åt tjottahejta jättefel så springer hunden och hämtar den i alla fall. Så fokus hamnar inte på mig och vad jag presterar. (Deltagare 9).

Aktivitet

Delaktighet

Under intervjuerna sa deltagarna som arbetade med daglig verksamhet, äldre och med barn det att det är betydelsefullt att patienterna är delaktiga i vad det är hunden ska göra. Hundförarens roll beskrevs som mindre framträdande för att få patienten så delaktig och styrande som möjligt i interaktion med hunden. Patienterna fick ge kommandon, trycka på knappar, peka på bilder, styra med handrörelser eller välja färg på kopplet för att få vara delaktiga i stunden tillsammans med hunden.

Hundförarens mål är att inte kanske vara så framträdande utan det är hunden och att man ska styra hunden utan att hålla på hela tiden säga "sitt sitt gör det gör det", utan att man har små tecken och handtecken. De som man håller på med ska tro att det är dem som styr hunden, fast det egentligen är jag som gör det. (Deltagare 4)

Och sen jobbar vi väldigt mycket med kommunikation, det kan man också få in där jättebra. Dels att de själva ibland kan få välja vilken aktivitet med hunden de ska få göra, då får de välja och peka på olika bilder. (Deltagare 6)

Inkallning av hunden blev också ett sätt för patienterna att jobba med kommunikation. Patienten kunde med hjälp av kommunikationshjälpmedel kommunicera med hunden och fick på så sätt vara mer delaktig i kontakten med hunden

... den här flickan som satt på pallen så hade vi inspelat på BIGmacken att hon ropade på hunden och så sitter hunden en bit bort och så trycker hon på knappen och då kommer hunden springande ... hon får styra, det är ju hon som bestämmer nu ska hunden springa, barnet ska vara med och påverka det som sker så man inte bara "här får du en hund."
(Deltagare 7)

Meningsfullt

Flera deltagare som arbetade inom psykiatri, med barn, på korttidsboende och på äldre- och demensboende har genom intervjuerna nämnt att hundarna skapar meningsfullhet i de aktiviteter som behöver utföras. Några beskrev att vardagen blev mer meningsfull för deras patienter i kontakt med hunden.

Man måste hitta en mening med livet om vi säger så, "varför ska jag kliva upp på morgonen?" och i hennes fall så var promenaden med hunden a och o, det gjorde hennes dag. Och det kunde hon även prata om resten av dagen och det är ju det vi vill. (Deltagare 9)

Hundförarna kan göra aktiviteter tillsammans med hunden och patienten som tränar det patienten behöver träna, men inte bara för att det finns behov för det utan också för att det känns meningsfullt för patienten. Sådana saker kan vara att gåträna genom att gå på promenad med hunden eller att balansträna genom att borsta hunden vid ett bord. Några nämnde att apportering med hunden kan vara ett sätt att träna upp rörelseförmåga för patienten.

... så har vi jobbat med att, balansträning, stå vid bordet och borsta hunden till exempel ... de är ju också liksom motorik och balansträning .... de är väldigt väldigt mycket de här o skapa känslan av meningsfullhet i att utföra den här balansträningen eller nåt sånt där, ja att det känns lättare att göra, göra uppgiften på det viset. (Deltagare 10)

Enstaka deltagare nämnde att det kunde kännas meningsfullt för deras patienter att ge hunden vatten, då hundens behov stod i fokus snarare än att träna motorik.

Det vi har sett hos alla är att hunden skapar en meningsfull aktivitet som är så viktigt för våra barn här. (Deltagare 6)

Hundens behov upplevdes som mer meningsfulla för patienterna än deras egna behov. Att leka med hunden tycktes ge större känsla av meningsfullhet än att exempelvis kasta ärtpåsar i en hink.

mm de (träning med hunden) blir lite mer på riktigt än o sitta med alla de här träningsredskapen känner jag ... för jag försökte ju tänka såhär "aha sitta o klämma på en boll" vad kan jag göra istället? (Deltagare 11)

Motiverar till aktivitet

Samtliga deltagare menade att hunden var duktig på att motivera patienterna till aktivitet. Några menade att eftersom aktiviteten med hunden kändes mer meningsfull blev det dessutom en motivation till aktivitet.

Helt plötsligt så kan barnen sträcka ut handen och röra hunden, det är så motiverande. Men hade vi sagt det att ”nu ska du sträcka ut handen och ta den där klossen” så hade det ju inte varit så roligt ... Vi uppfyller målen fast man slipper att vara den som tjarar. (Deltagare 7)

Deltagarna beskriver att hunden hjälper till att hitta motivationen för patienterna. Patienten blir mer motiverad av att utföra aktiviteter med hunden. Genom att hunden deltar i en aktivitet tillsammans med patienten blir patienten motiverad att utföra olika typer av aktiviteter som de kanske inte velat göra annars.

... tanten tackade mig för att hon slapp träna. Med hunden blev det inte att hon tränade, men hon hade ju aldrig tränat så bra förut. Vi luras lite (skratt) ... Men vi hittar motivationen, vad är motivationen för att få dig att träna? Ja men det är ju som att gå till sig själv, klart att man måste ha en motivation för att göra saker och ting annars så gör man det ju inte. (Deltagare 9)

Det finns bowlingklot som är lätta som hunden kan hämta, där de boende kastar en boll mot bowlingkloten och så kan hunden hämta ... Det är med väldigt enkla medel; man kan ha en sko, vi säger att man ska lyfta foten, då lägger du godis och du sätter hunden framför foten och sen så måste personen lyfta på foten så hunden kan ta godisen från skon när den är uppe vid nosen. (Deltagare 4)

Deltagarna sa att patienter som tidigare inte haft motivation att träna nu ville komma för att leka med hunden och i samband med det kunde då få ut ett träningspass utan att de knappt visste om det själva.

Hunden hjälper till att man får igång patienten ... de som inte riktigt vill träna, då kan man locka med hunden ... Oftast när de kom till hunden så, ville de ju, i regel leka med hunden, o träna med hunden ... de får ut ett träningspass av det ... Man orkar mer och man vill mer. (Deltagare 3)

Sinnesstimulering

De arbetsterapeuter som arbetade med barn beskrev hunden som en typ av sinnesstimulering för deras patienter. Hundens kontakt med patientens hud gav en viktig känsla för en del patienter. Hunden kunde också ge upphov till en del annorlunda ljud som när hunden dricker eller äter.

... men också väldigt mycket sinnesstimulering. Att bara känna att hunden ligger bredvid, kroppsvärme och andning, att få känna det nära sin kropp. När hunden letar saker så buffar den med nosen på kroppen. Att få höra hunden när hon dricker och när hon tuggar hundgodis. (Deltagare 7)

Vi ger hundarna olika ”slickgodis” ... hon (hundföraren) har en fyllbar tub som man kan lägga i lite vad som helst så man får hålla i något och sedan ge, de (barnen) kan

de ju också styra hon har även en som ser ut som en deodorant som barnet kan hålla och får då lite tung- och slick kontakt. (Deltagare 6)

Lär av hunden

Några av deltagarna som arbetade inom daglig verksamhet, inom psykiatrin och som egen företagare nämnde att det blev lättare för deras patienter att prata om hunden än det var att prata om dem själva. De kunde observera hur hunden gjorde och på så sätt kunde de vända tankarna mot sig själv och fundera på hur vi människor gör och hur vi bör göra.

We also have exercises when you handle the dog and how I can send a message to the dog. Maybe I need to look at it in the dog's eyes and how she is reacting and what about in a real life situations do we need to look in each other's eyes when we want to send a message and how close can I stand to the person next to me? Is it okay to stay very close or a little bit further? ... I wanted them to reflect them to interacting to people and also first working with the dog and then also discussing what that mean between people. (Deltagare 2)

Deltagarna beskrev att många av deras patienter hade lättare för att läsa av hunden och hur hunden mådde och kände än med människors känslor. Med hjälp av hunden kunde de då ifrågasätta vad som egentligen är ett bra beteende och hur man egentligen ska bete sig gentemot andra människor genom att öva tillsammans med hunden. Dessutom använde patienterna sedan sina kunskaper gentemot kontakt med andra människor.

De va en tjej som gärna ville hålla hunden i knäet, satt på golvet o försökte liksom fånga in han såhär ... "asså han vill nog inte" sa hon, "nä han vill nog inte de". "Men vad tror du, varför tror du inte han vill de?" "men han känner ju inte mig än" "Nä precis". "Tycker du att de är okej att nån som inte du känner kommer o jagar tag i dig o liksom ska hålla fast dig o kramas?" "Nä de är ju inte trevligt" "Nä just det" Så att man får, såna samtal. (Deltagare 1)

... komma bort ifrån tanken på att man inte kan va tillsammans med nån annan ... Läsa hunden och läsa varandra och se liksom att eh skulle den här hunden inte få va med då? Skulle "Anna" inte få va med då så skulle hon bli ledsen, så precis som den här hunden skulle tycka de va jättetråkigt att inte va med, förstår känslor o läsa in varandra o respektera och acceptera men mycket empatiträning blir det med hundarna. (Deltagare 5)

Kommunikation

Sociala förmågor

De arbetsterapeuter som arbetade inom psykiatrin, med barn och inom äldreomsorg menade att deras patienters sociala förmågor förbättrades med hjälp av hunden. Med hunden fanns det ett självklart samtalsämne till varje tillfälle.

... det bästa jag vet är när jag går ifrån en avdelning, att jag har startat något socialt, att de sitter och pratar med varann som vi andra gör, pratar om att man tagit hand om hunden idag. (Deltagare 9)

Hunden gjorde det lättare för en del patienter att uttrycka känslor men också att prata om det inför andra, i grupp. I gruppövningarna tycktes hunden utgöra en självklar del.

The dog help the clients to express their feelings but also develop their social interaction skills, so that was the most important things in the groups. (Deltagare 2)

Samarbete

En av deltagarna som var egen företagare nämnde att hunden fick patienterna att samarbeta bättre. Tillsammans kunde patienterna samarbeta lättare för att träna och ha en rolig stund med hunden.

Vi har teamat ihop barnen ... de har fått gjort övningar tillsammans ... de har tränat tricks o lydnad med hunden ... ibland får en jobba o den andra tittar på, så observerar de o får ge varandra feedback ... ibland så kör vi med budföring att de skickar hunden mellan varandra ... de har gjort kroppsagility, då får de forma sina kroppar på olika positioner för att hjälpa hunden att förstå o hitta ett hinder som den ska passera på nåt sätt. (Deltagare 5)

Relationer

De deltagare som arbetade inom daglig verksamhet, psykiatri, egen företagare, med barn samt inom äldre- och demensvård menade att hunden kunde hjälpa till att skapa en relation. Hunden kunde skapa en relation mellan patient och hund som i sin tur förenklade mellan arbetsterapeut och patient.

... vi gick dit och vi hälsade på helt enkelt ... du skapar en relation först, men det går ju mycket fortare med en hund. Det känns som att hunden är en dörr in till patienten och jag hittar inte nyckeln men hunden har nyckeln och öppnar upp dörren så att jag kommer in, hunden förenklar kommunikationen. (Deltagare 9)

Kravlöst

Några av deltagarna som arbetade inom psykiatri, med barn och inom äldre- och demensvården uttryckte att deras patienter tyckte det var skönt att få kunna vara normal då hunden aldrig dömer patienten efter dennes sätt att röra sig eller se ut. För hunden fanns det inget som var mer normalt än något annat.

... kan man också tydligt se att det är så viktigt att genom med djur så kan man få vara normal. Det märks inte lika mycket och man är inte så konstig då ... Man kan låta jättekonstigt, man kan se konstig ut, man rör sig inte på ett vanligt sätt. (Deltagare 6)

Hunden är här och nu, det spelar ingen roll om du spottade på golvet igår, han tycker om dig, idag är idag, igår var igår, det finns inte längre. Och det är väl just det att hunden dömer inte ... det spelar ingen roll om jag är sne i mun, inte kan prata eller haltar, hunden tycker om mig ändå. Hunden dömer inte. (Deltagare 9)

Diskussion

Metoddiskussion

Urvalet och urvalsprocessen

Den metod som valdes ansåg författarna var bra då författarna hade ganska lite kunskap om vård- och terapihundar sedan innan. Författarna menar då att det skulle vara svårare att göra ett arbete med kvantitativ design med enkäter då det troligtvis skulle vara svårt att ställa rätt frågor från början för att få fram hur arbetsterapeuter jobbar med vård- och terapihundar. Eftersom författarna ville fördjupa sina kunskaper inom området valdes syftet och därefter den metod som passade bäst. Kvale och Brinkmann (2014) menar att genom att tillämpa medveten naivitet kan intervjuerna vara lyhörda inför vad som sägs istället för att ha formulerade frågor utifrån analyskategorier. Som tidigare nämnts valde författarna att söka deltagare genom att annonsera på Facebookgrupper och Facebooksidor. Bekvämlighetsurvalet innebär att man börjar leta på en plats där man tror potentiella deltagare finns. Det är viktigt att göra en beskrivning av deltagarna och under vilka förutsättningar examensarbetet är gjort, vilket författarna beskrivit under *metod*. Det eftersom att på så sätt kan läsaren bilda sig en egen uppfattning i hur stor utsträckning *överförbarhet* är möjlig (Kristensson, 2014). Författarna kände till några Facebookgrupper där det fanns dels arbetsterapeuter och dels hundförare. I dagens moderna samhälle ansåg författarna att det kunde vara gångbart att söka urvalet på ett sådant sätt då författarna upplever att många personer använder sig av Facebook. Däremot var författarna medvetna om att när man söker urvalet via sociala medier riskerar man att missa den del av befolkning som inte har eller använder sig av dessa forum vilket kan vara en svaghet i urvalsprocessen. I Facebookgrupperna var inläggen om annonsering öppna vilket medförde att när personer svarade på inläggen var det möjligt för alla gruppens deltagare att se vilka personer som var intresserade av och ville delta i examensarbetet vilket kan vara en nackdel då det inte blir anonymt på samma sätt. Att examensarbetet inte handlar om något känsligt ämne gör att författarna trots det valde att använda sig av det urvalet då det också är ett modernt och lättillgängligt sätt att söka medverkande.

Intervjuguiden och intervjuernas kvalitet

Under arbetets gång diskuterade författarna intervjufrågorna igen och analyserade om rätt frågor valts ut, om frågorna var tillräckligt djupgående och om frågorna var tillräckliga för att svara på arbetets syfte. Författarna diskuterade även om missivbrevet varit tillräckligt tydligt i förhållande till syftet med examensarbetet och vad författarna ville ha ut av intervjuerna med deltagarna. Diskussionerna ledde till slutsatsen att några av frågorna eventuellt varit överflödiga men att de givit en god grund och start till intervjuerna. Författarna började intervjuerna med inledande frågor som berörde deltagarnas arbetsplatser, patientgrupper och hur länge de arbetat. Se Bilaga 1. Författarna var nöjda med intervjuernas resultat vilket visar på att rätt frågor bearbetats fram och att de var designade för att svara på syftet. Genom följdfrågor fick författarna mer djup på intervjuerna. Författarna har erhållit kunskap kring att intervjua med öppna frågor under arbetsterapeututbildningen. Dock upplevde författarna att de kunde haft mer erfarenhet för att känna sig säkra i intervjuformen. Kvale och

Brinkmann (2014) menar att det enda sättet att bli säker på att intervjua är genom att öva. Då författarna arbetat fram frågor, diskuterat dessa tillsammans med handledare och kurskamrater samt gjort testintervju kände sig författarna dock relativt trygga med intervjuguiden. Att intervjuerna genomfördes tillsammans blev också en trygghet och författarna var nöjda med både genomförandet och intervjuernas resultat samt ser intervjuerna som en stor lärdom och viktig erfarenhet inför framtiden.

En del av frågorna hade kunnat vara tydligare då författarna ibland fick omformulera frågan för att deltagarna skulle förstå frågan och förstå syftet med frågan, exempelvis frågan om "vårdhund och arbetsterapeutisk koppling". Däremot upplevde författarna att frågan om "ett typiskt lyckat patientfall" var bra och gav positivt utfall. Det var svårt att prova intervjuerna innan de riktiga intervjuerna skedde eftersom att målgruppen var specifik och relativt liten. Den provintervju som utfördes var inte med en arbetsterapeut eller med en vårdhundsförare och det var därför svårt för provdeltagaren att svara på frågorna enligt intervjuguiden. Däremot var det bra att få till en intervju för att prova frågornas upplägg. Författarna hade en intervjuguide som stöd vid intervjuerna för att svara på syftet. Intervjuguiden ökade *giltigheten* i examensarbetet eftersom att på så sätt blev det lättare att fokusera på det intervjun ska handla om (Kristensson, 2014). Trots intervjuguiden upplevde författarna att det egna intresset för ämnet ibland gjorde att det var lätt att sväva ut. Under intervjuerna diskuterades saker som egentligen var irrelevanta till examensarbetets syfte men som ändå var intressant. Saker som framkom och diskuterades var vilken skola deltagarna utbildat sig och sina hundar, information gällande utbildningarnas upplägg, hundarnas raser med mera. Saker som hör till författarnas egenintresse men som inte svarar till examensarbetets syfte och därför inte har angivits i resultatet. Informationen som inte tillhörde syftet finns kvar i det transkriberade materialet och ökade författarnas intresse ännu mer vilket i framtiden kan leda till andra studier inom området. Författarna upplevde att det resulterade i långa intervjuer vilket kom att innebära en tidskrävande transkriberingsprocess där författarna efteråt upplevde att det fanns oerhört mycket material men att det fanns en hel del material som inte svarade på arbetets syfte. Dock anser författarna att det inte påverkade resultatet då intervjuerna utgick ifrån intervjuguiden.

De intervjuer som utfördes via personliga möten upplevde författarna blev lite svårare att transkribera då deltagarna använde mer mimik och kroppsspråk under träffarna än vad som framkom vid telefonintervjuerna. Den mimik och kroppsspråk som användes blev då i sin tur svår att transkribera ner i text. Författarna hade från början en önskan om att alla intervjuer skulle skett via personligt möte men på grund av geografiskt avstånd var det inte möjligt. Att träffa några av deltagarna via personliga möten gav dock en tydligare bild av vad deltagarna ville ha sagt. En nackdel med att vissa intervjuer skedde via telefon och vissa via personliga möten kan ha inneburit att deltagarna inte fick samma förutsättningar att förklara sig då kroppsspråk tros påverka författarnas tolkning av orden. En av deltagarna var en personlig kontakt till en av författarna. Deltagaren var ingen nära vän eller någon inom författarens dagliga kontakter. Dock skulle det faktum att personerna träffats innan kunna ha påverkat hur tolkningen av intervjun skedde. Att författaren sedan tidigare kände till deltagarens språk och innebörd av vissa ord skulle kunna ha påverkat. Däremot menar författarna att det inte har skett då intervjufrågorna och struktur följdes vid intervjuns gång och författaren inte har någon daglig kontakt med deltagaren. Författarna såg under intervjuns gång till att det inte blev ett personligt samtal mellan författarna och deltagaren.

Analysprocessen

Inför innehållsanalysen skrev författarna ut de meningsbärande enheterna, kondenserade meningsbärande enheterna och dess koder och klippte ut dessa i remsor. Sedan parades de som var lika ihop och författarna kunde utefter det placera dem i olika kategorier och underkategorier och slutligen fick författarna fram ett tema (Graneheim & Lundman, 2004). Metoden var tidskrävande men gav ett tydligt resultat och författarna anser att det var en väldigt bra metod. Det resultat som framförts är grundat i materialet som transkriberats och inte egna fria tolkningar baserade på förutfattade meningar (Graneheim & Lundman, 2004). Eftersom författarna var två kunde triangulering ske, som innebar att två stycken tolkade och analyserade materialet. Då stärktes *tillförlitligheten* i examensarbetet och risken minskade att materialet kunde färgas av enskilda åsikter. Det resultat som framkom var inte menat att generaliseras. För att övertyga läsaren om att den tolkning författarna gjort är *verifierbar* har författarna använt sig av citat från materialet (Kristensson, 2014).

Resultatdiskussion

Syftet var att beskriva hur arbetsterapeuter arbetar i aktivitet med vård- och terapihund och hur de upplevde nyttan med detta. De tre främsta fynden som framkom var att hundarna främjade och stöttade till *aktivitet*, hundarnas sätt att underlätta *kommunikation* och *nyttan* med hunden. Samtliga deltagare menade att hunden var bra på att motivera till aktivitet, hunden gjorde så att aktiviteterna kändes meningsfulla och att patienterna upplevdes ha lättare att relatera till hunden. I enlighet med Beck-Friis och medarbetare (2007) framkom det efter utförda intervjuer att hundarna kunde öka motivationen till aktivitet hos patienterna. Ett exempel beskrevs av deltagarna vara att promenera med hundarna, vilket dessutom blev meningsfull aktivitet för patienterna eftersom hunden behöver rastas. Deltagarna uppgav att patienterna i högre grad var mer villiga till motion och gåträning i hundens närvaro. Hunden gav upphov till lek med hunden vilket kan ha lett till att träningstillfällena ökade då patienterna önskade mer tid att "leka" med hunden, vilket också Höök (2010) och Manimalis (2005) tar upp. Deltagarna beskrev hur hundarna var en betydande faktor för att deras patienter skulle vilja delta i aktiviteter och träning som erbjöds och enligt Kielhofner (2012) är viljan en avgörande faktor för att man ska utföra en aktivitet. Om viljan inte finns kan det fungera med att locka fram viljan hos patienterna, vilket arbetsterapeuterna beskrev att de gjorde med hjälp av hunden. Författarna tror att eftersom deltagarna fann ett större intresse i att utföra aktiviteter för hunden och dess behov blev de därför mer motiverade till detta.

Deltagarna beskrev hur hundarna ökade patienternas fysiska aktiviteter genom att träna oftare och med en ökad intensitet. Kielhofner (2012) menar att genom att delta i fysisk aktivitet så kan patientens utförandekapacitet förbättras och Förbundet Sveriges Arbetsterapeuter (2012) menar att det är viktigt som arbetsterapeut att främja aktivitetsförmågan. Enligt arbetsterapeuterna kunde hundarna få patienterna att ta sig utanför rummet och att komma upp ifrån stillasittande. För en del av patienterna innebar det mycket inaktivitet då de inte såg någon mening med att gå upp eller gå ut. Författarna tror att för många äldre innebär tiden på vårdhem mycket stillasittande vilket innebär att aktivitetsbalansen rubbas. Människan är en aktiv varelse som mår bra och utvecklas genom att vara aktiv och att känna att de dagliga aktiviteterna är meningsfulla (Wilcock & Hocking,

2015). Om en person upplever aktivitetsobalans innebär det att de aktiviteter patienten deltar i inte lever upp till de fysiska, sociala och psykiska behov som patienten har och det gör att denne inte känner sig delaktig (Sveriges Arbetsterapeuter, 2012). Författarna spekulerar i om hundens närvaro på boendet kan bryta obalansen av aktiviteter. Baserat på det resultat som framkommit tror författarna att de äldre blir mer aktiva i sin vardag på boendet och det i sin tur leder till mer balans i dagliga aktiviteter.

Utefter intervjuernas resultat upplever författarna att det är lättare att relatera till hunden och det hunden gör än det är att förstå och relatera till andra människor. En relativt ny studie visade att hunden gav upphov till att ta beslut som gällde hunden och hundens behov genom att ta till vara på den självgående människan och dolda resurser som tidigare inte visats (Swall, 2015). Författarna upplever att eftersom det var lättare att relatera till hunden och förstå hur den tänkte, kunde personerna också tänka sig in i hundens perspektiv lättare och därmed lättare ta beslut för hunden.

Flertalet studier beskriver på olika sätt nyttan med vård- och terapihundar (Berry et al., 2013; Nordgren & Engström, 2014; Swall et al., 2015). Många av deltagarna i examensarbetet beskrev dessutom att de gärna såg till att nyttan med hunden fanns kvar även efter att hundförare och hund gått där ifrån. Då hunden enbart var hos patienten en begränsad tid under veckan var det viktigt att förlänga effekten av vårdhunden även när denne inte var på plats. Detta tas också upp av Höök (2010) som skriver att effekterna kunde förlängas genom föremål som används i samband med hundbesöket och som associeras med positiva tankar och känslor inför hunden och blev en tröst och stöd då patienten kände sig orolig eller nedstämd. Författarna menar också att det är viktigt då det fortfarande är ett outforskat område inom svensk vård och man kan inte säga att hunden gör nytta mer än bara den lilla stund som hunden är där. Författarna tror att förlänga effekten av hunden kan innebära att övningen fortlöper utan hunden, men med hjälp av hunden har patienten fått upp ögonen för aktiviteten och kan även utan hunden föreställa sig sällskapet eller behovet av aktiviteten för hund eller patient. Författarna anser att aktiviteten kan bli till en vana även utan hundens närvaro då flera deltagare beskrev att patienter med hjälp av hunden i minnet dels kom ihåg att de exempelvis skulle träna sin hand men även att patienterna kunde utföra aktiviteterna på ett lättare sätt.

Precis som flertalet källor menade kunde hunden bidra till ökad gemenskap i en grupp, ökade sociala förmågor och ökade sociala kontakter både mellan patienter, men också mellan patienter och personal, vilket också tas upp av Beck-Friis et al. (2007), Engström och Nordgren (2013) och Sellers (2006). Innan intervjuerna hade författarna ibland svårt att förstå hur hundarna kunde bidra till dessa fynd då studierna och artiklarna nämnde lite om vad som skedde i samband med hunden. Genomgående i intervjuerna beskrevs hunden bli ett naturligt samtalsämne och gav nytt liv i samtalsämnena för patienterna. Det blev också lättare för en del patienter att samtala om känslor när hunden var där. Det tror författarna kan bero på att hunden upplevs som fördomsfri då hundar är mer i nuet än vad vi människor är. Flera deltagare beskrev att hundarna inte bryr sig om vad som hände igår eller hur du ser ut i håret och udda saker du säger. Beck-Friis och medarbetar (2007) menar att i en relation med en annan människa finns det sociala koder som innebär att man måste bete sig på ett visst sätt för att inte riskera vänskapen. Relationen med hunden är annorlunda då hunden är mer tolerant och inte bryr sig om sådant

Resultatet som framkom under examensarbetet bekräftade det som författarna fann i litteraturen. Dessutom framkom nya resultat så som att hunden kunde hjälpa en patient med svår psykos att få en verklighetsförankring och bidra till dennes tillfrisknande. Flertalet av arbetsterapeuterna beskrev hur hundarnas närvaro även hade en långvarig effekt på deras patienter; detta var heller inget som framkom i litteraturen men som ändå beskrev som viktigt för patienterna.

Innan examensarbetets start hade författarna begränsade kunskaper kring hur man arbetar med vård- och terapihundar. Dock hade båda författarna en positiv inställning till hundar inom vården innan starten på examensarbetet vilket författarna tror till viss del kan ha påverkat arbetet då ett mer negativt synsätt på vård- och terapihundar eventuellt hade lett till mer ifrågasättande av det material som framkommit. Rädsla för hundar och allergier skulle kunna vara ett problem och för att nyansera arbetet tog författarna med en fråga huruvida deltagarna upplevt nackdelar med att arbeta med hundar inom vården. Senare såg författarna att det som framkommit i samband med frågan inte svarade på syftet och det togs därför inte med som ett resultat. Deltagarna menade att allergi och hundrädsla inte upplevdes som ett problem. Det är viktigt att ta hänsyn till allergier och hundrädslor som kan finnas hos såväl personal som patient. Oftast så går det att finna lösningar genom exempelvis lokalmässiga förändringar (Broman, 2014). Krav eller begränsningar i miljön kan påverka utförandekapacitet och motivation till aktivitet. Det kan dessutom vara avgörande för hur vår vardag ser ut (Kielhofner, 2012). Precis som Broman (2014) menade deltagarna också att det ofta gick att lösa genom att använda sig av speciella rum och att vara noga med rengöring av både hund och tillbehör runt omkring. Även skötsel av hunden för att minska risken för allergier genom exempelvis regelbundna bad och daglig pälsvård (Broman, 2014; Höök, 2010). Efter hundmötet är det dessutom viktigt med vård av lokalen för att minska allergiska besvär (Wahl et al., 2016).

Betydelse för arbetsterapi

Den kunskap som framkommit om arbetssättet med hunden tror författarna kan användas för att inspirera till nytänkande och som en ingång till att ta del av ny kunskap kring redskap inom arbetsterapi. Dessutom skulle kunskapen kunna inspirera arbetsterapeuter till att utbilda sig till att bli hundförare eller att bjuda in en ny kollega till sin verksamhet. Ur resultatet framkom det att de allra flesta arbetsterapeuter kunde se en stor skillnad när de jämförde sina interventioner där hundar varit närvarande och när de inte varit det. Hundarna beskrevs förenkla arbetet genom att bland annat vara dörröppnare till patienter som var svåra att nå på grund av svår demenssjukdom och/eller aggressionsproblematik, och genom att de förenklade en första kontakt och en inledande relation med patienterna. Dessutom motiverade alla hundarna till aktivitet och träning som i många fall var målet med interventionen. Arbetsterapeuterna beskrev hur hundarna var ett fantastiskt hjälpmedel och verktyg och underlättade jobbet vilket författarna anser är en professionsnytta. Författarna tror dessutom att med hjälp av vård- och terapihundar kan man uppnå ett nytt sätt att arbeta med meningsfulla aktiviteter och träning i aktivitet.

Arbetsterapi är en betydelsefull profession när det kommer till utvecklingen av en hälsosam livsstil, främja hälsa och välbefinnande för både individer och grupper i samhället (Förbundet Sveriges Arbetsterapeuter, 2014). Arbetsterapeuter ska dessutom främja aktivitet och delaktighet samt initiera och medverka i hälsofrämjande åtgärder (Förbundet Sveriges Arbetsterapeuter, 2012). Aktiviteterna ska vara meningsfulla, ge glädje och energi

(Förbundet Sveriges Arbetsterapeuter, 2014). Forskning och litteratur som hittats tillsammans med resultatet menar författarna pekar på att hundarna är ett fantastiskt verktyg. Hunden som hjälp skulle lättare kunna uppnå många av professionens mål eftersom att hundarna främjar och motiverar till delaktighet, aktivitet och meningsfullhet menar författarna.

Författarna upplever att arbetsterapiyrket är evidensbaserat och under utbildningens gång har vi uppmanats att tänka på att finna evidens för de åtgärder vi finner, något som också Sveriges Arbetsterapeuter pekar på (Sveriges Arbetsterapeuter, 2014). Författarna inser att vård- och terapihundar inte än är vedertaget inom svensk vård och att vidare evidens behöver utvecklas. Författarna menar därför att det är viktigt att öka intresset genom examensarbeten som den här för att öka kunskapen om vård- och terapihundar. På så sätt sprids intresset och fler och större studier kan göras och inom en snar framtid hoppas författarna att vi kan ha evidens och att vård- och terapihundar kan bli ett vanligt sätt att jobba inom vården och framförallt inom arbetsterapin.

Författarna ser många fördelar med att använda sig av vård- och terapihundar i arbetsterapeutiska verksamheter, men menar att arbetsterapeuterna inte nödvändigtvis behöver vara den som är hundförare. Arbetsterapeuter ska samverka med kollegor men också andra yrkesgrupper för att på bästa sätt kunna tillgodose personens behov (Förbundet Sveriges Arbetsterapeuter, 2012). Arbetsterapeuter beskrivs ibland som problemlösare och därför vill författarna uppmana till att reflektera och fundera på om det här kan vara ett redskap för just din målgrupp. Som arbetsterapeuter arbetar vi med många olika typer av professioner och hundföraren kanske blir en av dem.

Rekommendation och förslag på vidare studier

Några av deltagarna som intervjuades uppgav att de ibland får "uppfinna hjulet på nytt" även om man har en vårdhundsutbildning så skulle det gynna alla om det fanns fler fallbeskrivningar och aktivitetsbeskrivningar för olika typer av patientgrupper. Författarna anser att hundar inom vården ger oerhört positiv effekt genom att bland annat att motivera samt främja delaktighet och aktivitet, vilket gör hundarna till utmärkta kollegor till arbetsterapeuter. Hundarna och dess hundförare kan vara en stor professionsnytta inom arbetsterapin och författarna skulle vilja uppmuntra en gemensam plattform för målgruppen. Möjligtvis en samlingspunkt hos Sveriges Arbetsterapeuter.

Författarna hittade inga studier som beskrev patienters egna erfarenheter av vård- och terapihundar vilket författarna anser hade varit intressant att läsa. Många av de studier som hittades har utförts med målgruppen äldre och författarna anser att det varit intressant att utföra flera studier inom andra mer utforskade områden. Såsom inom psykiatri, barnhabilitering eller daglig verksamhet där examensarbetets deltagare arbetade och där författarna saknade vetenskapliga studier.

Slutsats

Syftet var att beskriva hur arbetsterapeuter arbetar i aktivitet med vård- och terapihund och hur de upplevde nyttan med detta. Examensarbetet visade på att vård- och terapihundar kan vara ett bra redskap för arbetsterapeuter att använda sig av vid behandling av olika typer av målgrupper. Resultatet visade också på att aktiviteter tillsammans med eller för hunden gjorde att aktiviteterna kändes mer meningsfulla för patienterna, vilket i sin tur gav motivation till patienterna. Genomgående pratade arbetsterapeuterna positivt om hundarnas inverkan på patienterna och det var tydligt att hundarna påverkade aktivitetsutförandet positivt. Det fanns en tydlig koppling till arbetsterapi då arbetsterapeuter arbetar målinriktat med meningsfulla aktiviteter i vardagen var detta ett ämne som borde ta en självklar roll inom arbetsterapin.

Referenser

Beck-Friis, B., Strang, P, Beck-Friis, A. (2007). *Hundens betydelse i vården - Erfarenheter och praktiska råd*. Växjö: Gothia Förlag AB.

Berry, A., Borgi, M., Francia, N., Alleva, E., & Cirulli, F. (2013). Use of Assistance and Therapy Dogs for Children with Autism Spectrum Disorders: A Critical Review of the Current Evidence. *Journal Of Alternative & Complementary Medicine*, 19(2), 73-80 8p.
doi:10.1089/acm.2011.0835.

Broman, M. (2014). *Nytta och nöje med hunden - Din blivande terapihund*. Mjölby: Atremi AB.

Fine, A.H. (2015). *Handbook on Animal - Assisted Therapy*. London: Elsevier/Academic Press.

Förbundet Sveriges Arbetsterapeuter. (2012). *Etisk kod för arbetsterapeuter*. Nacka: Förbundet Sveriges Arbetsterapeuter.

Förbundet Sveriges Arbetsterapeuter. (2014). *Hälsa och aktivitet i vardagen - ur ett arbetsterapeutiskt perspektiv*. Nacka: Förbundet Sveriges Arbetsterapeuter.

Graneheim, U.H. & Lundman, B. (2004). Qualitative content analysis in nursing research: concepts, procedurs and measures to achieve trustworthiness. *Nurse Education Today*, 24(2). 105-11.

Höök, I. (2010). *Hund på recept - den professionella vårdhunden*. Stockholm: Gothia Förlag AB.

Julius, H., Beetz, A. & Kotrschal, K. (2012). *Attachment to Pets - An Integrative View of Human-Animal Relationships with Implications for Therapeutic Practice*. Cambridge: Hogrefe.

Kielhofner, G. (2012). *A model of human occupation: Teori and tillämpning*. Lund: Studentlitteratur.

Kristensson, J. (2014). *Handbok i uppsatsskrivande och forskningsmetodik för studenter inom hälso- och vårdvetenskap*. Stockholm: Natur & Kultur.

Lundman, B. & Graneheim, U.H. (2012). *Kvalitativ innehållsanalys*. I Granskär, M. & Höglund, B. (Red.) *Tillämpad kvalitativ forskning inom hälso- och sjukvård*. Lund: Studentlitteratur.

Lundström, A. & Blusi, M. (2012). *Vårdhund - i rehabilitering inom äldreomsorgen*. Härnösand: Kommunförbundet; FoU Västernorrland.

Manimalis. (2005). *Manimalisrapporten 2005*. Stockholm: Manimalis.

Nordgren, L., & Engström, G. (2014). Effects of dog-assisted intervention on behavioural and psychological symptoms of dementia. *Nursing Older People*, 26(3), 31-38 8p.
doi:10.7748/nop2014.03.26.3.31.e517

Sellers, D.M. (2006). *The Evaluation of an Animal Assisted Therapy Intervention for Elders with Dementia in Long-Term Care, Activities, Adaptation & Aging*. 30:1, 61-77, DOI: 10.1300/J016v30n01_04.

Silfverberg, G. (2009). *Hästens och hundens roll i rehabilitering och förebyggande hälsoarbete*. Stockholm: Institutionen för vårdvetenskap, Ersta Sköndal Högskola.

Socialstyrelsen. (2014). *Vårdhund för äldre i särskilt boende - En systematisk översikt om effekter och vetenskapligt stöd*. Hämtad 19 maj, 2016, från http://www.sbu.se/contentassets/8bed670d762d4293bc4a69fe8c19c5cb/vardhund_aldre_sarskilt_boende_2014-1-25.pdf

Sveriges Arbetsterapeuter. (2014). *Kvalitetsarbete*. Hämtad 20 maj, 2016, från <http://www.arbetsterapeuterna.se/Min-profession/Kvalitet/Kvalitetsarbete/#sthash.dhROkqtv.dpuf>

Sveriges arbetsterapeuter. (2012). *Aktivitetsbalans – ett centralt begrepp inom arbetsterapi och aktivitetsvetenskap*. Hämtad 28 maj, 2016, från <http://www.arbetsterapeuterna.se/Min-profession/Utbildning-och-forskning/Forskning-i-praxis/2012/TA-62012/>

Swall, A. (2015). *“Being in the present” The meaning of the interaction between older persons with Alzheimer’s disease and a therapy dog*. (Doctoral thesis, From Department of neurobiology, care, science and society). Stockholm: Karolinska Institutet & Sophiahemmet University. Tillgänglig: <http://www.diva-portal.org/smash/record.jsf?pid=diva2%3A801099&dswid=3645>

Swall, A., Ebbeskog, B., Lundh Hagelin, C. & Fagerberg, I. (2015). Can therapy dogs evoke awareness of one’s past and present life in persons with Alzheimer’s disease? *International Journal Of Older People Nursing*, 10(2), 84-93 10p. doi:10.1111/opn.12053

Terapihundskolan (2016). *Vård- & Terapihundsutbildning*. Hämtad 6 april, 2016, från <http://terapihundskolan.se/var-d-terapihundsutbildning/>

Velde, B., Cipriani, J., & Fisher, G. (2005). Resident and therapist views of animal-assisted therapy: implications for occupational therapy practice. *Australian Occupational Therapy Journal*, 52(1), 43-50 8p.

Wahl, S., Wikström, E., Broman, M., Ericson, M. & Rönmark, L. (2016). *Hundassisterad terapi för unga med flerfunktionsnedsättningar - Metoder och effekter*. Mjölby: Atremi AB

Wilcock, A.A., & Hocking, C. (2015). *An Occupational Perspective of Health* (3.uppl.). Thorofare: Slack corporate.

Williams, E., & Jenkins, R. (2008). Dog visitation therapy in dementia care: a literature review. *Nursing Older People*, 20(8), 31-35 5p.

Williams, R. L., & Metz, A. E. (2014). Examining the Meaning of Training Animals: A Photovoice Study With At-Risk Youth. *Occupational Therapy In Mental Health*, 30(4), 337-357 21p. doi:10.1080/0164212X.2014.938563

Bilagor

Intervjufrågor

Bilaga 1

Inledande frågor:

- Hur länge har du arbetat som arbetsterapeut och vårdhundsförare/terapihundsförare?
- Inom vilket område arbetar du?
- Vilken patientgrupp använder du vård/terapihundar på?

Intervjufrågor:

- Vad har du för kriterier för att en patient ska få vård/terapihunden?
- Vad brukar du ha för mål med vård/terapihunden?
- Hur ser en vanlig dag ut?
- Vad tycker du att det finns för fördelar och nackdelar med att använda vård/terapihund?
- Hur upplever du att din roll som arbetsterapeut påverkar ditt arbete med vård/terapihund?
- Beskriv ett patientfall som du upplever typiskt för dina lyckade behandlingar med vård/terapihund.
- När tycker du att det är olämpligt att ge en patient vård/terapihundar? Varför?
- Vad har du för funderingar angående etiska problem med att använda vård/terapihundar?

Hej!

Vi är två studenter från arbetsterapeututbildningen på Hälsohögskolan i Jönköping. Vi är nu inne på termin 6 och ska nu skriva vårt examensarbete. Syftet med detta examensarbete är att undersöka hur arbetsterapeuter arbetar med vård- och terapihundar. Vi har fördjupat oss i forskning och litteratur kring det aktuella ämnet, men för att få djupare förståelse och kunna svara på vårt syfte vill vi intervjua dig, som har kunskap, utbildning och erfarenheter som är värdefulla för oss och vårt arbete.

Intervjun kommer att bestå av 11 frågor och vår förhoppning är att en givande diskussion kommer att uppstå. Intervjun tar cirka 30 minuter och vi hoppas att du har möjlighet att delta. Vid intervjun kommer vi att ta hänsyn till Vetenskapsrådets forskningsetiska principer. Detta innebär att deltagandet är frivilligt och om du skulle vilja så kan du när som helst avbryta deltagandet. Ditt deltagande kommer att behandlas konfidentiellt och resultatet kommer enbart att användas i forskningsändamål. Om ni har några frågor eller funderingar är ni välkomna att kontakta oss eller vår handledare för mer information.

Om ni vill ta del av det färdiga arbetet är ni välkomna att kontakta oss via mail.

Med Vänliga Hälsningar

Linda Karlsson linda.maria.karlsson@hotmail.com

Cia Ahlgren Kvist cia.ahlgrenkvist@gmail.com

Handledare Marita Rydå